

Fågelrapport för Jämtland 2019

Regionala rapportkommittén (Christer Pålsson, Johan Råghall, Trond Sørhuus, Pontus Wennesjö och Kim Woxlägd)

Inom Jämtlands rapportområde – i stort sett motsvarande landskapet Jämtland – observerades minst 209 arter under 2019 (exklusive två arter som räknas som ospontant uppträdande och därför markeras med klamrar i rapporten). Året bjöd inte på några nya arter för Jämtland. Mycket sällsynta arter (med upp till 10 fynd totalt) som sågs var vitnäbbad islom (fynd nummer 3), stäpphök (5), rörhöna (8), kustlabb (8), kungsfiskare (8) och tajgasångare (8–9).

I rapporten förekommer en del förkortningar, vilka förklaras nedan:

1K, 2K, 2K+, 2K- osv.	en fågel i sitt 1:a, 2:a kalenderår osv. Plustecken anger "2:a kalenderår eller äldre". Minustecken anger "2:a kalenderår eller yngre"
ad	adult, dvs. fågel i sin vuxendräkt
pull	pullus, dununge
honf	honfärgad, dvs. fågel i honlik dräkt
ex	exemplar
födosök	födosökande
förbifl	förbiflygande
lockl	lockläte, övriga läten
lämpl biotop	observation i häcktid, lämplig biotop
pull/nyligen flygga	pulli/nyligen flygga ungar
rast	rastande
sp/sj	spelande/sjungande
str	sträckande (ofta följt av väderstreck S, SO osv.)
uppr/varn	upprörd/varnande
kn	kommun
FSO	fågelskyddsområde
NR	naturreservat

Efter vissa artnamn förekommer en bokstavskombination i röd text. Den anger i vilken kategori arten klassats i den senaste svenska rödlistan för hotade arter (2015). Följande förkortningar förekommer:

NT	Nära hotad
VU	Sårbar
CR	Akut hotad

Kanadagås *Branta canadensis*

Ca 22 konstaterade häckningar rapporterades från 15 olika lokaler, tämligen väl utspritt över rapportområdet, vilket antyder något av ett toppår. Inte sedan 2009 har siffrorna för antalet häckningar varit så höga. Detta skulle naturligtvis även kunna bero på mänskliga faktorer som ökad skådaraktivitet eller bättre rapportering av häckande gäss.

Vitkindad gås *Branta leucopsis*

Höga antal: 400 ex rast Målsta, Frösö 19.8 och 300 ex rast Vägskälet, Fillsta, Frösö 10.9 (Sixten Lindblom). 300 ex födosök Sem, Ås 19.9 (Christer Pålsson). 800 ex förbifl Öd, Marieby (Kristofer Holmsten) och 300 ex rast Torvalla by, Östersund (Mårten Vall), båda 9.10. 920 ex födosök Fugelsta, Marieby 13.10 (Per-Olof Nystrand).

Antalet rapporterade ungpullar var normalt med ca 15–20 st. Merparten härrör i vanlig ordning från olika delar av Storsjön, men nu tycks det även ställt utom tvivel att arten har etablerat sig i Alsensjön där bl.a. en flock om 40 ex med blandat unga och gamla fåglar sågs 21 juli. I Strömsunds kn görs allt fler observationer under häckningstid även om inga häckningar konstaterades i år. De flesta gässen har setts vid Strömsund, men i år gjordes observationer även vid Havsnäs, Lövberga och Näxåsen. Kring Storsjön fanns gässen kvar till slutet av oktober. De stora flockar som observeras under hösten tyder på en höstpopulation på mellan 1 000–2 000 individer.

[Stripgås] *Anser indicus*

2 ex födosök Tysjöarnas NR 9.5 (Hans Grundahl, Sune Gustafsson m.fl.). 2 ex förbifl Våge, Hallen 24.5 (Kim Woxlägd). 1 ex födosök Fettjorna, Undersåker 1.6 (Maud Tyboni).

Grågås *Anser anser*

Omkring 10 häckningar rapporterades från fyra olika lokaler: Mattmartjärnen, Mörsil, Tysjöarna och Ytterocke.

Sädgås *Anser fabalis* **NT**

Vår: 6 ex födosök Grenås, Hammerdal 18.4 och 2 ex förbifl Låsjökanalen (bron), Låsjön, Hammerdal 21.4 (Marie Griph, Robert Jansson). 1 ex rast Våge, Hallen 28.4–6.5 (Kim Woxlägd).

Sommar: 2 ex förbifl Röde, Alsen 28.6 (Jessica Backeryd).

Höst: 20 ex str V Stensån, Vålådalens NR 22.9 (Silke Klick).

Ovanligt få fynd av sädgås detta år. Kanske kan det ha att göra med vackert, gynnsamt väder under sträcktiden i april då gässen annars brukar kunna gå ner och rasta i större utsträckning.

Spetsbergsgås *Anser brachyrhynchus*

1 ex rast Brasta, Hallen 31.3–4.4 (Gunnar Kvarnlöf, Karin Kvarnlöf m.fl.). 2 ex rast 2–11.4 (Lars Strömberg, Eva Strömberg, Yngve Larsson m.fl.) och 3 ex rast 27–28.4 (Ingela Källén, Johan Råghall m.fl.), båda Sällsjöbron, Indalsälven, Mörsil.

Betydligt färre fynd än senaste åren.

Bläsgås *Anser albifrons*

1 2K rast i Ocke och Mörsil 30.3–8.4 (Lars Strömberg, Eva Strömberg m.fl.), i Våge, Hallen 28.4 (Kim Woxlägd) samt åter i Indalsälven, Mörsil 9.5 (Maud Tyboni).

Sannolikt samma individ som setts på flera olika lokaler under mer än en månads tid. 20:e fyndet i Jämtland.

Knölsvan *Cygnus olor*

Paret i Ockesjön verkar trivas och har noterats där större delen av året. Sannolikt är det samma par som setts på utflykt till Brastabron 5–7 april samt i Kvissle 22 juni. I övrigt noterades en ensam svan i Östersund 14 april och i Dvärsätt dagarna efter – sannolikt samma individ. I Galhammarviken sågs ett par den 11 maj. Utöver dessa vårfynd rapporterades även ett udda vinterfynd av en ensam svan i Gimån vid Stavre den 12 januari. Totalt rör det sig således – konservativt räknat – om två par plus två ensamma individer.

Sångsvan *Cygnus cygnus*

Häckningar: 1 häckning (2 pull) bo, ägg/ungar Lillsjön, Tullingsås, Ström 21.4–20.7 (Tor Persson, André Ahlberg m.fl.). 1 häckning (2 pull) bo, ägg/ungar Norra sjön, Tysjöarnas NR 22.4–31.7 (Andreas Eriksson, Christer Pålsson, Gunnar Kvarnlöf m.fl.). 1 häckning (4 pull) ruvande Lavsjön, Rödön 5.5–6.7 (Gunnar Kvarnlöf, Christer Pålsson, Hans Grundahl m.fl.). 1 häckning (3 pull) bo, ägg/ungar Dolparna, Ånnsjöns FSO (Ånn) 15.5–12.7 (Steve Dahlfors m.fl.). 2 i par ruvande Skalstugufjället, Åre 25–30.5 (Trond Sørhuus, Halvor Sørhuus). 1 ad ruvande Nulltjärnarna, Vålådalens NR 1.6 (Göran Andersson, Annelotta Rolfsdotter Carlsson). 1 häckning (1 pull) pull/nyligen flygga Gåstjärnen, Undersåker 4.6 (Maud Tyboni). 1 ex ruvande Höktjärnen, Marieby 5.6 (Per-Olof Nystrand). 3 ex (2 ad i par+1 pull) pull/nyligen flygga Dolp V om Andsjön, Undersåker 10.6 (Andreas Johnsen).

Gravand *Tadorna tadorna*

1 hane rast Åssjön, Storsjön 4–6.4 (Christer Pålsson, Sune Gustafsson, Hans Grundahl m.fl.). 1 hane rast Hammerdalssjön 6–7.5 (Robert Jansson, Marie Griph).

[Mandarinand] *Aix galericulata*

1 hane 22–28.4 (Sven Faugert, Tor Persson m.fl.) samt 19.5 (Sixten Lindblom, Håkan Rune m.fl.), Lillsjön, Tullingsås, Ström.

Årta *Anas querquedula* **VU**

1 hane Norra sjön, Tysjöarnas NR 1.5 (Anders Lundvall). 2 i par rast Galhammarviken 2.5 (Johan Södercrantz). 2 i par i lämpl biotop Ånnsjöns FSO (Ånn) 18–24.5 (Love Lundgren, Steve Dahlfors m.fl.).

Ett stationärt par i Ånnsjön någon vecka i andra halvan av maj kan möjligen tyda på häckningsförsök. I övrigt endast två ytterligare vårfynd.

Skedand *Anas clypeata*

Ströobservationer: 2 i par rast Avaviken, Dvärsätt 11–15.5 (Andreas Eriksson, Fredrik Jonsson m.fl.). 2 i par i lämpl biotop Ånnsjöns FSO (Ånn) 15–24.5 (Steve Dahlfors, Ingela Källén, Johan Råghall m.fl.). 1 hona födosök Åstjärnen, Åre 13.10 (Yngve Larsson).

Häckning (1–2 par) konstaterad vid Ändsjön. Vid Tysjöarna mera oklart hur årets utfall blev, men där fanns åtminstone några få par under maj–juni. Ett par sågs någon vecka i maj i Ånnsjön också, men de har inte setts till där senare under sommaren. Det sena fyndet i Åre i oktober innebär fenologirekord för arten.

Snatterand *Anas strepera*

2 i par rast Utloppet, Ottsjön, Undersåker 22.4 (Ingela Källén, Johan Råghall, Maud Tyboni). 1 hane rast Stensbacken, Hallen 26–27.4 (Kim Woxlägd, Lars Strömberg, Eva Strömberg). 2 i par rast Galhammarviken 28.4–2.5 (Kent Moén, Eva Moén, Johan Södercrantz). 2 i par födosök Norra sjön,

Tysjöarnas NR 25.5 (Christer Pålsson, Ulla Henriksson). 1 honf födosök Selsviken, Ragunda 7.10 (Jan Ove Bratset).

Ett fynd under häckningstid rapporterades, 1 par i Tysjöarna i slutet av maj. Ett annat anmärkningsvärt fynd var det som gjordes 7 oktober i Selsviken. Det är mycket ovanligt med inlandsfynd i Norrland så sent.

Bläsand *Anas penelope*

Höga antal: Minst 180 i par rast Muråsvågen, Muråsen, Ström 8.5 (Tor Persson).

Sena fynd: 12 ex födosök Avaviken 1.11 (Lars Bruks). 2 i par födosök Undersåker 23.11 (Kim Woxlägd, Sixten Lindblom).

Stjärtand *Anas acuta* VU

Vår: 2 i par rast Åssjön, Storsjön 18.4 (Christer Pålsson). 1 hane rast Göviken, Östersund 19.4 (Sune Gustafsson, Kjell Nilsson m.fl.). 2 i par Lugnvik, Östersund 19.4 (Fredrik Jonsson). 1 hane födosök Isösundet, Andersöns NR 26.4 (Hans Grundahl). 2 i par rast Galhammarviken 28.4–2.5 (Kent Moén, Eva Moén, Bertil Roos m.fl.). 1 hona födosök Dolparna, Ånnsjöns FSO (Ånn) 21.5 (Lars Strömberg, Eva Strömberg). 2 i par rast Tysjöarnas NR 21–23.5 (Birger Östlund, Lotta Berg).

Sommar: 1 ad hane födosök Stekenjokk 18.6 (Pär Grönhagen). 2 i par födosök Norra sjön, Tysjöarnas NR 28–29.6 (Kristina Åkerlund, Görgen Åkerlund, Torbjörn Ebenhard m.fl.). 4 ex Fettjesandudden, Ottsjön, Undersåker 6.8 (Tomas Saxgård).

Inga fynd med några häckningsindicier.

Kricka *Anas crecca*

Tidigt fynd: 1 hane rast Dvärsättviken, Åssjön, Storsjön 30.3 (Christer Pålsson, Ulla Henriksson).

Höga antal: 150 ex födosök Galhammarviken 28.4 (Bertil Roos). 105 ex rast Avaviken, Dvärsätt 30.4 (Gunnar Kvarnlöf). 330 ex rast Galhammarviken 2.5 (Johan Södercrantz, Per Åsberg).

Brunand *Aythya ferina* VU

Fynd utanför kärnområdet under häckningstid: 6 ex Torråstjärnen, Torråsen, Kyrkås 8.5 och 11 ex Svedjesjön, Sunne 11.5 (Andreas Eriksson). 1 hane rast Lillsjön, Tullingsås, Ström 19.5 (Håkan Rune, Per Hansson, Tommy Magnusson m.fl.). 1 hane Mattmartjärnen 9.6 (Gunnar Kvarnlöf).

Häckningar konstaterade vid Tysjöarna och Ändsjön. Antalet par är som vanligt svårt att uppskatta, men förra årets 5–20 par står sig förmodligen väl även i år. Endast en observation rapporterades från Lillsjön, men häckning kan möjligen ha förekommit även där.

Vigg *Aythya fuligula*

Högt antal: 120 ex Norra sjön, Tysjöarnas NR 16.5 (Ulla Falkdalen).

Bergand *Aythya marila* VU

Häckningar: 1 häckning (5 pull) pull/nyligen flygga Ändsjön, Ändsjöns NR 21.6–2.7 (Leif Holmgren, Erik Ejermo, Johan Mellquist m.fl.). 1 häckning (8 ungar) pull/nyligen flygga Hamptjärnen, Stekenjokk 23–27.7 (David Hammarberg, Lars Bruks, Leif Holmgren m.fl.). 5 ex (1 hona+4 pull) pull/nyligen flygga Ö Blanktjärnarna, Vålådalens NR 13.8 (Richard Brahmstaedt).

Liksom i fjol rapporterades en ganska oväntad häckning nedom fjällen, men denna gång i Ändsjön på Frösön. I fjällen konstaterades två häckningar och möjlig häckning på ytterligare fem lokaler.

Ejder *Somateria mollissima* VU

70 ex rast Hällsjön, Hällesjö 3.11 (Carina Hedman).

Svärta *Melanitta fusca* NT

Sent fynd: 1 ex födosök Jamtlibryggan, Östersund 17.12 (Sune Gustafsson).

Tre konstaterade häckningar (i Öjsjömyrarnas NR, Fiskhusbergets NR samt Ånnsjön) och rapporterad från ytterligare sex lokaler (10–15 par) med låga häckningskriterier.

Sjörre *Melanitta nigra*

Häckningar: 8 ex (1 ad hona+7 pull) pull/nyligen flygga Jormlien, Frostviken 24.7 (David Hammarberg). 2 1K Raavrejaevrie, Skåarnja NR 26.7 (Roland Betnér). 7 ex (1 hona+6 1K) pull/nyligen flygga Ånnsjön 6.8 (Bo Holst). 7 ex (1 ad hona+6 pull) pull/nyligen flygga Äcklingen, Kall 9.8 (Jonas Kling, Anders Kling).

Tidiga fynd: 9 ex rast Landön, Strömsund 18.4 (Marie Griph, Robert Jansson). 18 ex rast Åssjön, Storsjön 21.4 (Christer Pålsson). 2 ex födosök Landön, Strömsund 22.4 (Robert Jansson, Marie Griph). 4 ex rast Kattstrupeforsen, Aspåsnäset 23.4 (Sven-Erik Söderlund, Dagmar Söderlund).

Sent fynd: 6 honf födosök Isön, Andersöns NR 23.11 (Gunnar Kvarnlöf, Karin Kvarnlöf).

Alfågel *Clangula hyemalis*:

Fynd nedom fjällen: 1 hane rast Åssjön, Storsjön 4.4 (Christer Pålsson, Sune Gustafsson).

Inga rapporter med några högre häckningsindicier, men sedd under häckningstid på ett tiotal lokaler i fjällen.

Knipa *Bucephala clangula*

Högt antal: 200 ex Bonåshamn, Kall 15.11 (Yngve Larsson).

Salskrake *Mergellus albellus*

Vår: 1 hane rast Fettjorna, Undersåker 26.4 (Ingela Källén, Johan Råghall). 1 hona rast Lillsjön, Tullingsås, Ström 27.4–5.5 (Robert Jansson, Marie Griph, Tor Persson m.fl.). 2 i par Strömsund 1.5 (Robert Jansson, Marie Griph). 1 hane rast Åndsön, Åndsöns NR 4–5.5 (Johan Råghall, Ingela Källén, Christer Pålsson m.fl.). 1 hona rast Lagumentornet, Ånnsjöns FSO (Ånn) 15.5 (Steve Dahlfors).

Höst: 1 honf födosök Fiskviken, Gesunden 7.10 (Jan Ove Bratset).

Småskrake *Mergus serrator*

Tidiga fynd: 1 hona rast Indalsälven, Mörsil 2–4.4 (Ingela Källén, Sven-Erik Söderlund, Dagmar Söderlund). 4 ad födosök Indalsälven, Kvissle, Mattmar 8.4 (Anders Forsgren).

Vaktel *Coturnix coturnix* NT

1 hane sp/sj Rörön, Rörön, Berg 9.6 (Linda Wandel). 1 hane sp/sj Hallviken, Hammerdal 9.6 (Tor Persson). 1 ex sp/sj Backen, Rödön 26.6–4.7 (Carl-Fredrik Yri). 1 ex sp/sj Långåker, Berge, Frösön 2–10.7 (Ulla Falkdalen, Hans Grundahl, Hans Nilsson m.fl.).

Smålom *Gavia stellata* NT

Minst nio lyckade häckningar rapporterades och därtill ruvande fåglar på ett par lokaler som inte följts upp och där resultatet således är okänt.

Storlom *Gavia arctica*

Högt antal: 30 ex födosök Görvik, Hammerdal 9.9 (Staffan Linden).

Sent fynd: 1 ex rast Trappnäsvisken, Storsjön 23.11 (Kim Woxlägd, Sixten Lindblom m.fl.).

Sju säkra häckningar och en trolig dito rapporterades under sommaren.

Vitnäbbad islom *Gavia adamsii*

1 1K rast Trappnäsvisken, Storsjön 23.11 (Kim Woxlägd, Sixten Lindblom m.fl.).

Jämtlands tredje fynd av arten upptäcktes under JORF:s årliga artrally. Flera rallydeltagare hann se fågeln, men trots vissa eftersök kunde den inte återfinnas något mer under de följande dagarna.

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*

1 ex Sällsjöbron, Indalsälven, Mörsil 17.1 (Andreas Johnsen, Lars Strömberg, Eva Strömberg). 1 ex födosök Kattstrupedammen, Indalsälven 7.2 (Staffan Åström). 1 ex Storån, Undersåker 18–23.11 (Andreas Johnsen, Johan Råghall m.fl.).

Det ter sig inte osannolikt att individen som setts i januari och februari är samma fågel som uppehöll sig i Östersund större delen av december 2018. Men givetvis kan det handla om tre olika individer också. Totalt har nu 14 fynd noterats i Jämtland.

Gråhakedopping *Podiceps grisegena*

1 ex rast Dvärsättvisken, Åssjön, Storsjön 9.5 (Christer Pålsson). 1 ex rast Ånnsjön 6.8 (Bo Holst).

Skäggdopping *Podiceps cristatus*

Högt antal: 35 ex rast N Frösöbron, Östersund 23.4 (Kim Woxlägd).

Häckningar konstaterades bara vid Ändsjön i år (5–10 par). Högsta antal noterade ungar var 10 ex. Möjlig häckning noterades även i Lillsjön samt Tysjöarna (1 par vardera). Geografiskt var det bara ett fynd som stack ut något: 1 par i Vågen, Strömsund, den 28 april.

Svarthakedopping *Podiceps auritus*

Högt antal: 34 ex rast Landön, Strömsund 23.4 (Robert Jansson, Marie Griph).

Häckningar eller fynd som tyder på häckning rapporterades från ca 35 lokaler. Totalt rör det sig liksom i fjol om ca 45–60 par (varav minst 13 säkra häckningar). Det totala beståndet i landskapet är dock betydligt större.

Gråhäger *Ardea cinerea*

Säkra häckningar rapporterades endast från två lokaler: Järpen (1 bo) och Gäddede (4–5 bon). Men som vanligt har hägrarna sannolikt häckat även i Ånn, Åre och Undersåker. De kolonierna har dock inte följts upp. Det verkar troligt att det finns en koloni vid Kolåsen, Kall också, utifrån sommarens rapporter.

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

1 ex födosök Andersöns NR 30.5 (Christer Pålsson). 3 ex rast Ammerån (myningen), Indalsälven, Ragunda 16.8 (Martin Amcoff, Vilhelm Amcoff). 1 ex rast Kattstrupeforsen (dammen), Indalsälven, Aspås 28.8 (Kjell Nilsson, Hans Nilsson). 1 ex rast Västgårdsholmen, Norderön 14.9 (Christer Pålsson, Ulla Henriksson). 6 ex rast Fannbyn, Sunne 26.9 (Kim Woxlägd). 1 ex förbifl Norra tornet, Ändsjöns NR 30.9 (Mårten Vall). 1 ex rast Öd, Marieby 12.10 (Kristofer Holmsten).

Lägsta fyndsiffran på flera år med endast 7 fynd. Bortsett från fyndet vid Ammeråns utlopp är observationerna koncentrerade till Storsjöbygden.

Fiskgjuse *Pandion haliaetus*

Under sommaren noterades sex säkra och ca nio möjliga/troliga häckningar, vilket är normala siffror. Totala antalet rapporter var omkring 100.

Bivråk *Pernis apivorus* NT

11 observationer utan några starkare häckningsindicier.

Kungsörn *Aquila chrysaetos* NT

Ett par, tre häckningar rapporterades i Artportalen, liksom en handfull ytterligare observationer som tyder på häckning. Kungsörn Sverige rapporterar 33 lyckade häckningar för hela Jämtlands län, varav ungefär hälften i Härjedalen och hälften i Jämtland.

Brun kärrhök *Circus aeruginosus*

Ungar konstaterades i år enbart vid Tysjöarna, men även vid Ändsjön och Sikåstornet är det mycket troligt att häckning eller häckningsförsök genomförts. Mattmartjärnen och Trolltjärnen i Kaxås är två andra lokaler med möjlig häckning. Flera ströobservationer vid Ånnsjön och Lillsjön, Tullingsås kan också de tyda på häckning.

Blå kärrhök *Circus cyaneus* NT

Lite färre fynd än de senaste två åren. 18 vårfynd noterades 22 april–31 maj. Under sommaren observerad på 4 lokaler men utan några tydliga häckningsindikationer. På en av dessa lokaler (Ålghallen, Ström) sågs arten dock ett flertal gånger under juli–augusti, vilket kan tyda på häckning i närheten. I september noterades 4 fynd.

Stäpphök *Circus macrourus*

1 ad hane förbifl Gubbhögen, Alanäs 24.5 (André Ahlberg).

Femte fyndet i Jämtland, och liksom de fyra senaste (2017 och 2011) sågs fågeln i norra Jämtland.

Havsörn *Haliaeetus albicilla* NT

En häckning konstaterades i år, då två ungar sågs i ett bo i slutet av juni.

Fjällvråk *Buteo lagopus* NT

Blott 4 häckningar/troliga häckningar rapporterades i år, vilket kan jämföras med 24 i fjol. Det verkar således som att det blev ett magert år sett till antalet lyckade häckningar, även om antalet ströobservationer var fortsatt relativt högt.

Ormvråk *Buteo buteo*

Vinterfynd: 1 ex Trafikplats Odenskog, Östersund 1–29.1 (Christoffer Svensson, Andreas Eriksson, Jimmy Norlen m.fl.).

Sent fynd: 1 ex rast Majorsbodarna, Lit 9.10 (Christer Pålsson).

Ca 75–80 rapporter innebär en svag nedgång från fjolårets toppår. Några säkra häckningar noterades inte. Vråken som sågs vid Lillångerondellen i Östersund i januari var kvar sedan 2018.

Vattenrall *Rallus aquaticus*

1 ex lockl Ändsjöns NR 31.7 (Tomas Saxgård, Ingrid Frisk).

Kornknarr *Crex crex* NT

1 ex sp/sj Hallviken, Hammerdal 16–18.6 (Per Lif, Bo Wik, AnnaLena Wik).

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana* VU

1 ex sp/sj Mattmartjärnen 17–18.6 (Kim Woxlägd, Christer Pålsson, Ulla Henriksson).

Rörhöna *Gallinula chloropus*

1 ex Surfbukten, Frösön 14–24.4 (Annika Nilsson, Hans Grundahl, Anders Lundvall m.fl.).

Åttonde fyndet i Jämtland.

Sothöna *Fulica atra*

Höga antal: Max 75 ex rast Frösöbron, Östersund 16–20.4 (Sune Gustafsson).

Häckningar konstaterades i Lillsjön (3–5 par), Tysjöarna (minst 2–6 par) och Ändsjön (minst 5–10 par).

Trana *Grus grus*

Höga antal: 102 ex rast Sikåstornet 20.4 (Christer Pålsson, Ulla Henriksson). 200 ex rast Mo, Trångsviken 26.8 (Jessica Backeryd). 800 ex Svedjesjön, Svedjesjön, Sunne 30.8 (Andreas Eriksson). 105 ex Svedje, Sunne 2.9 (Tomas Torstenson, Christina Torstenson).

Sent fynd: 1 ex stationär Kläppe, Marby 9.11 (Kim Woxlägd).

Ljungpipare *Pluvialis apricaria*

Sent fynd: 1 ex Bygget, Ottsjö, Undersåker 3.10 (Johan Råghall, Ingela Källén).

Kustpipare *Pluvialis squatarola*

1 ad födosök Fettjesandudden, Ottsjön, Undersåker 4.8 (Sixten Lindblom).

Större strandpipare *Charadrius hiaticula*

Högt antal: 50 ex födosök Fettjesandudden, Ottsjön, Undersåker 4.8 (Sixten Lindblom).

Mindre strandpipare *Charadrius dubius*

Max 2 ex rast Krokomsviken 21.4–6.5 (Hans Grundahl, Christer Pålsson m.fl.). 1 ex rast Rödösundet, Storsjön 24.4 (Kim Woxlägd). Max 2 ex rast Avaviken, Dvårsätt 6–11.5 (Hans Grundahl, Christer Pålsson, Bo Johansson m.fl.). 1 ex födosök Lavsjön, Rödön 21.5 (Hans Grundahl, Kjell Nilsson, Hans Nilsson). 1 ex födosök Södra sjön, Tysjöarnas NR 31.5 (Jimmy Norlen). 2 ex födosök Svedjesjön, Sunne 15.6 (Andreas Eriksson). 1 ex födosök Sannan, Ockesjön 22.6 (Tomas Saxgård). 1 ex födosök Södra sjön, Tysjöarnas NR 11.7 (Maud Tyboni). 1 ad Fettjesandudden, Ottsjön, Undersåker 5.8 (Joachim Björkman).

Fjällpipare *Charadrius morinellus*

Häckningar: 1 hona ruvande Åreskutan 25.6 (Henrik Larsson, Maj-Britt Larsson). 1 ex avledningsbeteende V Endalshöjden/Äjnentjahke, Storulvåfjällen 6.7 (Peter Larsson). 1 ex avledningsbeteende Gåsen, Vålådalens NR 9.7 (Mathias Theander). 2 ex uppr/varn Ottfjället, Undersåker 2.8 (Lars Öberg). 4 ex (1 ad

hane+3 1K) pull/nyligen flygga Ottfjället, Undersåker 4.8 (Tore Dahlberg, Karl Soler Kinnerbäck, Engla Grönvall).

Höga antal: 15 ex rast Hallvikens flygplats, Hallviken, Hammerdal 31.5 (Åke Johansson). 14 ex Anarisfjällen 1.8 (Ragnar Asklund).

Storspov *Numenius arquata* NT

Sent fynd: 1 ex Sannan, Ockesjön 14.9 (Trond Sørhuus).

Kustsnäppa *Calidris canutus*

1 1K rast Ridvadet, Ottsjön, Undersåker 4–6.8 (Sixten Lindblom, Johan Råghall, Joachim Björkman).

Brushane *Calidris pugnax* VU

Sent fynd: 1 ex Sannan, Ockesjön 14.9 (Trond Sørhuus).

Myrsnäppa *Calidris falcinellus*

1 ex rast 30–31.5 (Andreas Eriksson, Christer Pålsson, Hans Grundahl m.fl.) och 3 ex födosök 1.6 (Sune Gustafsson), båda Södra sjön, Tysjöarnas NR. 1 ex sp/sj Dolparna, Ånnsjöns FSO (Ånn) 1.6 (Johan Råghall, Ingela Källén, Sixten Lindblom m.fl.). 2 ex Ånnsjöns FSO (Ånn) 13.6 (Ola Sångberg, Johan Skutin, Paul Cohen m.fl.). 1 ex lämpl biotop Vargtjärnflätet, Vålådalens NR 27.6 (Johan Råghall).

Mosnäppa *Calidris temminckii*

Möjliga häckningsfynd rapporterades även detta år enbart från Stekenjokkområdet. I övrigt rapporterad i låga eller måttliga antal (max 19 ex vid Svedjesjön den 30 maj) från ett knappt tiotal lokaler under både vårflyttningen i maj–juni och höstflyttningen under juli–augusti.

Skärnsnäppa *Calidris maritima*

1 ex lämpl biotop Gelvenåhke, Stekenjokk 4.7 (Mona Hansson). 2 ad (två olika revir) lämpl biotop Bielniejaevrie, Offerdalsfjällen 16.7 (Gunnar Kvarnlöf).

Dvärgbeckasin *Lymnocyptes minimus*

1 ex rast Galhammarviken 7.5 (Bertil Roos, Hans Grundahl). 1 ex födosök Dammån 8.5 (Lars Strömberg, Eva Strömberg). 1 ex rast Semsån, Tysjöarnas NR 10.8 (Mikael Grantén, Eva-Lotta Grantén). 1 ex rast Ankarede, Frostviken 20.8 (Mats Axbrink).

Dubbelbeckasin *Gallinago media* NT

Besöken till våra dubbelbeckasinspel tycks ha varit färre i år än de senaste åren. Det totala antalet rapporter var så lågt som 28, och endast sju spelplatser besöktes varav sex inom Ånnsjöns fågelstations artprojekt. (Ytterligare två spelplatser i Åretrakten tycks ha besökts, men uppgifter om spelande fåglar saknas.) Den sjunde var f.ö. den publika leken i Enafors. Dock gjordes ett par intressanta sommarfynd från lokaler där man kan anta att det finns odokumenterade spelplatser i närheten, både i Skäckerfjällen och i Frostviken.

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus*

Häckning konstaterades enbart i Hamptjärnen, Stekenjokk. Där sågs som mest 10 ex den 25 juni. I övrigt noterades simsnäppor på max en handfull tänkbara häckningslokaler, främst i västra Jämtlandsfjällen.

Skogsnäppa *Tringa ochropus*

Sent fynd: 1 ad Flarkens våtmark, Hällesjö 26.9 (Jan-Erik Crotto, Jenny Crotto).

Svartsnäppa *Tringa erythropus*

1 ex rast Avaviken, Dvårsätt 9–12.5 (Christer Pålsson, Ulla Henriksson, Hans Grundahl m.fl.). 1 ex rast Norra sjön, Tysjöarnas NR 16.5 (Ulla Falkdalen). 2 ex Fettjesandudden, Ottsjön, Undersåker 6.8 (Tomas Saxgård). 3 1K födosök Norra sjön, Tysjöarnas NR 10.8 (Mikael Grantén).

Skrattmå *Chroicocephalus ridibundus*

Ånyo tycks det som att skrattmåarna vid Tysjöarna misslyckades med häckningen – om de ens försökte. Kanske nyttjades området enbart som födosöksplats för måsar från andra kolonier? Inga observationer med några starkare indikationer på häckning har rapporterats i alla fall, även om måsar förekommit där hela sommaren. Häckningar konstaterades dock vid Åndsjön (stor koloni med hundratals par), Dolparna vid Ånnsjön (ett fåtal par), Lillsjön i Tullingsås (uppskattningsvis ca 15–20 par) samt vid Lavsjön på Rödön (ett fåtal par).

Dvärgmå *Hydrocoloeus minutus*

Inga högre häckningsindici er rapporterade, men ungfåglar sedda vid Fettjorna/Ottsjön och något tiotal par kan ha häckat där. 23 1K-fåglar sågs den 6 augusti vid Ridvadet, vilka sannolikt härstammar från de intilliggande Fettjorna. Vid den kända häckningsplatsen Bunnerdolparna i Bunnerfjällen sågs vuxna fåglar vid midsommartid, liksom vid Lill-Kingen i Hotagen den 13 juli. Hur det gick vid Lillsjön i Tullingsås samt vid Ånnsjön är mera osäkert. Där har vuxna fåglar setts regelbundet under maj–juni, men utan några häckningsindikationer.

Havstrut *Larus marinus*

1 ex rast Jamtlibryggan, Östersund 21.3 (Sune Gustafsson). 1 ex rast Göviken, Östersund 4.4 (Christer Pålsson). 1 ad str V Indalsälven, Mörsil 19.4 (Tomas Saxgård). 1 ex rast Östersund 6.8 (Bo Holst).

Silltrut *Larus fuscus* **NT**

2 ad förbifl Brasta, Hallen 8.5 (Kim Woxlägd).

Kustlabb *Stercorarius parasiticus*

2 ex förbifl Tännsjön, Åre 30.7 (Yngve Larsson).

Åttonde fyndet i Jämtland.

Fjälllab *Stercorarius longicaudus*

Häckningar noterades enbart i Stekenjokkområdet (minst 3 st). I de sydvästra fjällen (främst omkring "Jämtlandstriangeln") sågs vuxna labbar under häckningstid, men det verkar som att de låtit bli att häcka. Uppenbarligen var det dåligt med smågnagare.

Skogsduva *Columba oenas*

2 i par rast Ede, Alsen 19.4 (Fredrik Jonsson, August Nordin, Emil Nordin m.fl.). 1 ex sp/sj Skansholmen, Andersöns NR 26.4–30.5 (Hans Grundahl, Christer Pålsson). 2 ex Landön, Offerdal 19.5 (Andreas Eriksson). 1 ex förbifl Vägskälet, Målsta, Frösö 31.5 (Sixten Lindblom). 2 ex Gimdalen, Nyhem 5.7 (Tomas Westman).

Ringduva *Columba palumbus*

Tidigt fynd: 1 ex sp/sj Galbacken, Frösön 28.2 och 1.3 (Lars-Olof Grund).

Högt antal: 1000 ex Tomsätbacken, Dvårsätt 25.4 (Hans Grundahl).

Turkduva *Streptopelia decaocto*

Häckning: 2 i par ruvande Norra begravningsplatsen, Östersund 4–15.5 (Sune Gustafsson, Robert Jansson, Marie Griph m.fl.).

Fynd utanför Östersund: 1 ex Järvsand, Alanäs 6.6 (Staffan Sundin). 1 ex rast Ollebacken, Hammerdal 18.10 (Henrik Karlsson gnm Bo Wik).

Förutom i området omkring sjukhuset–Jamtli, där några få par verkar uppehålla sig, verkar något par hålla till i Odenslund/Blomängen. Antalet individer tycks vara väldigt litet nu, och frågan kan ställas om hur länge turkduvan finns kvar som häckfågel i Jämtland.

Gök *Cuculus canorus*

Sent fynd: 1 ex Norgevägen, Gäddede 25.9 (André Ahlberg).

Berguv *Bubo bubo* VU

Utöver de två ropande uvar som rapporterats till Artportalen under våren inkom rapporter om tre ytterligare ropande uvar i rapportområdet inom ramen för den riksinventering som pågår 2019–2020. Därutöver rapporterades en strööbervation i slutet av maj.

Slaguggla *Strix uralensis*

1 ad rast Lidsjöberg 1.1 (Åsa Hagner). 1 adult förbifl Glösa, Alsen 9.3 (Evelina Estberger). 1 ex Äspnäs, Ström 3–17.7 (Lars Rislund, Patrik Sandgren). 1 ex rast Stortjärnsberget, Svanselse, Ström 14.9 (Kåre Ström).

Utöver ovanstående strööbervationer rapporterades en ropande uggla i Krokoms kn i februari.

Lappuggla *Strix nebulosa* NT

Ett ganska märkligt uppträdande som är svårt att få grepp om. Inte en enda häckning konstaterades även om observationer under maj–juli gjordes på ett knappt tjugotal lokaler. Det i sig är inte så konstigt med tanke på att födotillgången tröt, men detta skedde efter en vår med en lappuggleinvasion som sannolikt saknar motstycke i Jämtland! Inte minst utmed våra vägar sågs lappugglor på mängder av olika ställen under främst mars–april. En uppskattning av antalet individer som rapporterats under mars–april ger minst 54–58 ex, med en topp kring mitten av april. Allra flest sågs i södra delen av Strömsunds kn, men många även i Krokoms och Åre kn och så långt västerut som i Klocka vid Ånnsjön, vilket är ovanligt. Uppenbarligen har födan inte räckt till framåt sommaren och många hade det kärvt redan under våren. Ett bevis på det är att hela åtta lappugglor har i Artportalen rapporterats döda under första halvåret – de flesta i trafiken. Några av dessa var också utmärklade. I augusti rapporterades tre fynd, i oktober och december ett vardera. Mer var det inte under hösten. Men vart kom alla ugglor ifrån under vårvintern? Var det ett resultat av de två senaste årens goda häckningsframgång lokalt här i Jämtland? Eller hade de sitt ursprung någon helt annanstans, och vart i så fall? Vart tog de vägen efter vårvintern? Stannade de kvar i våra skogar fast mera utspritt, eller drog de vidare till områden med bättre födotillgång? Inget av våra angränsande rapportområden tycks ha märkt av detta uppträdande. De flesta talar om ett ganska dåligt år med rätt få observationer och bara någon enstaka häckning. Situationen i Norrbotten påminner dock till viss del om den i Jämtland med rikligt uppträdande under vårvintern. Där verkar dock födotillgången ha varit så pass god att många ugglor valde att häcka. Ja, resultatet var till och med betydligt bättre än de två föregående åren.

Kattuggla *Strix aluco*

1 ex sp/sj ÖSK-området, Östersund 15.1 (Karin Back Swedin). 1 ex Eriksberg, Östersund 16.1 (Hans Grundahl, Ewa Danielsson). 1 ex sp/sj Göviken, Östersund 15–18.2 (Erik Grönlund). 1 ex lockl Bergebo 12.3 (Ulla Falkdalen). 1 ex död av sjukdom/svält Hallbodarna, Hallen 31.3 (gnm Kim Woxlägd). 1 ex födosök Getingfors, Hällesjö 24.9 (Erik Håkansson).

Intressant uppträdande. Flera fynd både kring Östersund (både vid ÖSK-området och på Frösön, liksom de senaste åren), men även ett par rapporter från ganska oväntade ställen.

Hökuggla *Surnia ulula*

61 rapporter första halvåret och 9 st under andra delen av 2019. Fyndbilden påminner om lappugglans om än i något mer måttfull tappning, med ett hyfsat rikligt uppträdande januari–april – allra flest i mars – följt av ett fåtal fynd under häckningstid och mycket sparsamt med observationer under hösten. En häckning konstaterades i Enafors, där 2–3 ungar sågs i juni, och ytterligare en åtminstone påbörjad häckning upptäcktes i Rekdalen, Vålådalens NR i april. Därutöver inga observationer som tyder på häckning. Överlägset flest observationer rapporterades i Åre kn.

Sparvuggla *Glaucidium passerinum*

Fyndbilden liknar den för lapp- och hökuggla med många fynd (ca 80 rapporter) under vintern och vårvintern; men från 18 april till 3 juli inkom inte en enda rapport. Detta scenario är i och för sig inte ovanligt – sparvugglorna tenderar att bli väldigt osynliga under häckningstid – men med det ovanligt rikliga uppträdandet under vintern borde ändå ett gott häckningsår märkts av i större utsträckning under sommar och höst. Slutsatsen är alltså att även sparvugglorna kan ha fått det svårt med födotillgången när gnagarpopulationerna kraschade under våren. Under andra halvan av året rapporterades ca 20 individer, så helt dött var det inte och säkert blev det en och annan häckning under sommaren. Ungefär en handfull ugglor rapporterades spelande under våren.

Pärluggla *Aegolius funereus*

Ett nedgångsår för pärlugglan med ca 36 spelande hanar under vintern och våren. Första hördes 15 januari men det var inte förrän i mitten av februari som fler började komma igång. I april avtog aktiviteten och sannolikt var det lika för pärlugglorna som för de andra ugglorna att häckningar avbröts eller helt uteblev till följd av vårens gnagarkrasch. De två häckningar som konstaterades (en i Ottsjö och en i Handöl, båda i holkar) tyder också på dålig framgång, då det visade sig att flera ungar inte klarade sig. I Handöl kom t.ex. två av fem ungar ur holken. Under hösten gjordes inga fynd alls, men runt juletid hördes någon ugglor åter i Ås.

Hornuggla *Asio otus*

Vinterfynd: 1 ex Stadsdel Norr, Östersund 11.2 (gnm Peder Edvinsson).

Antalet observationer låg kvar på ungefär samma låga nivå som i fjol, omkring 15–20. Två ungpullar rapporterades hörda (i Edsåsdalen och Gåxsjö) och i övrigt noterades hornugglor på ca tio lokaler under häckningstid. På tre av dessa hördes ropande ugglor.

Jorduggla *Asio flammeus*

Drygt 20 fynd rapporterades mellan 11 april och 9 juli, varav merparten i maj. Inga häckningar upptäcktes. Sammantaget tyder detta på ett dåligt år för jordugglan. Några fynd gjordes i fjälltrakterna omkring Storulvån under häckningstid, men i övrigt var det mest nere i skogs- och jordbruksbygderna som ugglorna sågs.

Nattskärre *Caprimulgus europaeus*

1 ex förbifl Kvarnvattnet, Ström 26.9 (André Ahlberg).

Kungsfiskare *Alcedo atthis* VU

1 ex förbifl Lien, Ragunda 6.9 (Lars Göran Engström gnm Stefan Wikander).

Jämtlands åttonde fynd.

Härfågel *Upupa epops*

1 ex Namn–Marielund–Torvalla–Härke 11.10–17.11 (Lars Dahlbom, Gunvor Lindström, Andreas Eriksson m.fl.).

Sannolikt är det samma individ som setts på ett antal ställen i och omkring Östersund/Frösön.

Göktyta *Jynx torquilla*

1 ex sp/sj Majorsbodarna, Lit 11.5 (Stefan Persson). 1 ex sp/sj Ösa, Ås, 1 ex sp/sj Åsbodarna, Ås och 1 ex sp/sj Landsomtjärnen, Ås, samtliga 16.5 (Christer Pålsson). 1 ex Allberget, Ström 18.5 (Tomas Bergström). 1 ex sp/sj Olivehäll, Ottsjö, Undersåker 28.5 (Ingela Källén, Johan Råghall). 2 ex sp/sj Inviken, Frostviken 5.6 (Kenneth Olausson). 1 ex sp/sj Järvsand, Alanäs 6.6 (Staffan Sundin). 1 ex sp/sj Lill-Mörtsjöberget 12.6 (Janne Dahlén).

Tretåig hackspett *Picoides tridactylus* NT

Rapporterad från ca 40 lokaler under häckningstid, tämligen väl spritt över rapportområdet. Minst fem häckningar konstaterades.

Mindre hackspett *Dendrocopos minor* NT

Fynd som tyder på häckning: 1 ex lockl Ytterocke, Mattmar 16.4 (Trond Sørhuus). 1 ex permanent revir Mjälle kulle, Frösön 16–25.5 (Lars-Olof Grund, Maria Grund, Hans Grundahl). 1 ex permanent revir Åndsjöns NR 17.5–24.6 (Christer Pålsson, Leif Holmgren, Erik Ejermo m.fl.). 1 ad hane sp/sj Nulltjärnarna, Vålådalens NR 1.6 (Göran Andersson, Annelotta Rolfsdotter Carlsson). 1 ex sp/sj Röde, Alsen 2.6 (Jessica Backeryd).

Fortsatt väldigt sparsamt med fynd. Endast fem revir eller tänkbara sådana noterades, varav två på Frösön. Därutöver rapporterades en handfull ströobservationer utöver året.

Vitryggig hackspett *Dendrocopos leucotos* CR

1 hane födosök Myrviken 24–31.12 (Marielle Wikholm).

Första fyndet i rapportområdet sedan hösten 2013.

Gråspett *Picus canus*

Häckningar: 1 häckning (okänt antal ungar) Åsan, Näs 8–29.6 (Harald Ris, Kristaps Sokolovskis, Frida Nettelbladt m.fl.). 2 i par bo, hörda ungar Hammerdal 13–14.6 (Lars-Ove Nilsson). 3 ex bo, hörda ungar Vikeränget, Backen, Rödön 5.7 (Kim Woxlägd). 1 1K rast Röde, Alsen 12.7 (Jessica Backeryd).

20–25 fynd under häckningstid, varav ca 12 ropande spettar under våren och inklusive ovanstående fyra häckningar.

Tornfalk *Falco tinnunculus*

Det verkar inte ha varit något framgångsrikt år för tornfalken, med blott 6 säkra och 3 troliga häckningar rapporterades. Antalet ströobservationer var dock som vanligt ganska stort.

Stenfalk *Falco columbarius*

Trots en liten ökning av antalet rapporter (ca 60 st) jämfört med senaste åren är fynd med häckningskriterier sällsynta. I år rapporterades blott en säker och en trolig häckning; en i Östersunds kn och en i Åre kn.

Lärkfalk *Falco subbuteo*

Ca 20 observationer mellan 25 maj och 25 augusti, varav flertalet från Lillsjön i Tullingsås, Mattmartjärnen och Tysjöarna. Vid dessa lokaler kan häckning misstänkas.

Jaktfalk *Falco rusticolus* VU

Blott två häckningar rapporterades till Artportalen liksom möjlig häckning på ytterligare två lokaler. Projekt Jaktfalk rapporterar om 15 revir och minst tio lyckade häckningar vilket är likartat med föregående år.

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus* NT

En häckning och fem möjliga/troliga dito rapporterades till Artportalen. Därutöver rapporterades ett tiotal strööbobservationer.

Törnskata *Lanius collurio*

1 hona rast Kvarntjärnen, Råtan 22.5 (Jan Ove Bratset). 1 hane födosök Lillsjön, Tullingsås, Ström 1.6 (Marie Griph, Robert Jansson). 1 ad hane Enafors, Åre 22.6 (Kaj Krutfelt). 1 2K+ hona permanent revir Jormlien, Frostviken 20–25.7 (David Hammarberg). 1 ex Västbyn, Frösön 1.8 (Sune Gustafsson). 1 häckning (3 1K) föda åt ungar Ålghallen, Ström 2–13.8 (Anna Hänniger, Tor Persson). 1 hane rast Våge, Hallen 6–12.8 (Kim Woxlägd).

Varfågel *Lanius excubitor*

Häckning: 2 1K pull/nyligen flygga hygge SO om Per-Sjulsatjärnen, Hällesjö 10–17.7 (Hampus Lejon).

Totalt 23 rapporter av mestadels strööbobservationer. Det är färre än normalt. Under häckningstid (juni–juli) sågs varfågel på sex lokaler.

Råka *Corvus frugilegus*

1 ad födosök Fugelsta, Marieby 1.4 (Per-Olof Nystrand). 1 2K+ födosök Tångböle, Åre 31.5 (Jonny Jonsson, Maria Karlsson).

Sidensvans *Bombycilla garrulus*

Närmare 50 rapporter under häckningstid (maj–juli) på omkring 35 tänkbara häckningslokaler, vilket tyder på ett ovanligt rikligt uppträdande. Säker häckning konstaterades på ett par lokaler.

Lappmes *Poecile cinctus* VU

5 ex Storvallen, Åre 30.7–2.8 (Karin Johnson). 2 ex födosök 11.10 (Tomas Bergström) och 1 ex födosök 20.10 (Eric Salomonsson, Marcus Ehrenfried), båda Ankarede, Frostviken.

Fyndet av 1+4 ex i Storvallen månadsskiftet juli–augusti är mycket intressant, eftersom så sydliga fynd är sällsynta. Normalt anser vi att det är ett glapp i utbredningsområdet just här, mellan den nordliga populationen som sträcker sig ner till norra Jämtland och den sydliga populationen som finns närmast i Rogenområdet i Härjedalen.

Sånglärka *Alauda arvensis* NT

Ca 10–15 sjungande hanar på nio lokaler rapporterades 20 april–16 juni. Fortsatt mycket fåtalig således, vilket numera får anses vara normaltillståndet.

Ladusvala *Hirundo rustica*

Tidiga fynd: 1 ex förbifl Svartnåset, Hackås 23.4 (Jan Magnesved). 1 ex Sikåstornet 23.4 (Sven-Erik Söderlund, Dagmar Söderlund). 3 ex förbifl Göviken, Östersund 24.4 (Sune Gustafsson, Kim Woxlägd). 1 ex Sandnåset, Dvärsett 25.4 (Fredrik Jonsson).

Hussvala *Delichon urbicum* VU

Tidigt fynd: noterad Stenbrottet, Handöl 30.4 (Yngve Larsson).

Sent fynd: 1 ex födosök Reningsverket, Östersund 5.10 (Sune Gustafsson).

Stjärtmes *Aegithalos caudatus*

1 ex uppr/varn Dagsådalens skjutfält, Östersund 25.4 (Hans Nilsson). 1 ex förbifl Åkroken, Nyland, Undersåker 3.7 (Ingela Källén). 3 ex Norra sjön, Tysjöarnas NR 13.10 (Mårten Vall). 6 ex Furulund, Östersund 15.10 (Andreas Eriksson). 10 ex 23.10 (Mattias Lif) och noterad 24.10 (Malin Löfgren), båda Ö om Storåsen, Hällesjö. 6 ex förbifl Stensjö, Hällesjö 5.11 (Peter Nilsson). 10 ex förbifl Furunåset, Åspnäs, Ström 23.11 (Robert Jansson, Marie Griph). 7 ex förbifl Bjännmyrmon, Ragunda 26.11 (Stefan Wikander). 2 ex Lillsjön, Tullingsås, Ström 30.11 (Sven Jägbrant, André Ahlberg, Jacob Rudhe).

Tio fynd är en låg siffra. Mer normalt är någonstans mellan 20–40 fynd.

Lövsångare *Phylloscopus trochilus*

Tidiga fynd: 1 ex sp/sj Täng, Ås 29.4 (Christer Pålsson). 1 ex sp/sj Jamtlibryggen, Östersund 29.4 (Kent Moén, Eva Moén, Sixten Lindblom). noterad sp/sj Svenstaån 30.4 (Bertil Roos).

Tajgasångare *Phylloscopus inornatus*

1 ex lockl Gussåsen 16.9 (André Ahlberg). 1 ex lockl Nyflon, Bredkålsflon, Ström 20.9 (Tor Persson).

Fynd 8–9 i Jämtland och nu årlig sedan 2015. En trend som på smått vis följer den för landet i stort, där artens uppträdande ökat rejält senaste åren. Arten har setts fyra gånger i Strömsunds kn och fem gånger i Åre kn.

Lundsångare *Phylloscopus trochiloides* NT

1 ex sp/sj Gångvägen, Svenstavik 17.7 (Bertil Roos).

19:e fyndet i Jämtland.

Sävsångare *Acrocephalus schoenobaenus*

1 ex sp/sj Leipikdeltat, Leipikvattnet, Frostviken 23–25.6 (Leif Holmgren). 1 ex lämpl biotop Leipikvattnet, Frostviken 14.7 (Leif Johansson, Inga Olofsson). 1 ex ringmärktes Ångarna, Handöl 15.8 (gnm Ånnsjöns fågelstation).

Busksångare *Acrocephalus dumetorum* NT

1 ex sp/sj Handsjön by, Rätan 4–5.7 (Erik Ejermo).

23:e fyndet i Jämtland.

Kärrensångare *Acrocephalus palustris*

1 ex sp/sj Rörön, Berg 10.6 (Kent Moén, Eva Moén). 1 ex sp/sj Västgården, Ottsjö, Undersåker 19–21.6 (Johan Råghall, Sixten Lindblom). 1 ex sp/sj Åndsjöns NR 22.6 (Erik Ejermo). 1 ex sp/sj Tullingsås, Ström 13–14.7 (Johan Södercrantz, Sara Svedberg, Tor Persson).

Härmsångare *Hippolais icterina*

Sent fynd: 1 ex lockl Handöl 22.8 (Ingela Källén, Johan Råghall).

Föga uppseendeväckande kan tyckas, men fyndet innebär faktiskt fenologirekord i Jämtland (med en dag). Härmsångaren är generellt en ganska sällan rapporterad art i augusti.

Gräshoppsångare *Locustella naevia*

1 ex sp/sj Södra sjön, Tysjöarnas NR 1.6 (Sune Gustafsson). 1 ex sp/sj Sörbygden, Hällesjö 9.6–9.7 (Hampus Lejon). 1 ex sp/sj Hallviken, Hammerdal 13.7 (Johan Södercrantz, Sara Svedberg).

Svarthätta *Sylvia atricapilla*

Sent fynd: 1 hane födosök Krokombom 27.11 (Gunnar Wallmark).

Törnsångare *Sylvia communis*

1 ex sp/sj Halsenmossen, Ånnsjöns FSO (Ånn) 1.6 (Jonny Jonsson, Maria Karlsson). 1 ex sp/sj Kläpphögarna, Hållfjället, Undersåker 2.6 (Maud Tyboni). 2 ex sp/sj 2.6 (Robert Jansson, Marie Griph) och 1 ex sp/sj 6–8.6 (Tor Persson, Christer Pålsson), båda Sikåstornet. 1 ex sp/sj 8.6 (Sixten Lindblom, Bertil Roos) och 3 ex födosök 1.8 (Sune Gustafsson), båda Västbyn, Frösön.

Törnsångare uppträdde fåtaligt i år jämfört med senaste åren. Häckningar kan misstänkas vid den vanliga lokalen i Västbyn på Frösön samt i Sikås.

Gärdsmyg *Troglodytes troglodytes*

Sent fynd: 2 ex födosök Landön, Strömsund 16.11 (Marie Griph, Robert Jansson). 1 ex Reva, Fors 31.12 (Jan Högberg).

Ringtrast *Turdus torquatus*

Tidigt fynd: 1 ex födosök Ottsjö, Undersåker 6.4 (Maud Tyboni).

Koltrast *Turdus merula*

Vinterfynd: 1 ad hane sp/sj Norrsjön by, Frostviken 29–31.1 (Bodil Carlsson).

Dubbeltrast *Turdus viscivorus*

Sena fynd: 2 ex födosök Trillevallen, Undersåker 4.11 (Yngve Larsson). 1 ex Jamtli, Östersund 6.11 (Sune Gustafsson).

Första novemberfynden, men det finns dock några äldre decemberfynd.

Rödhake *Erithacus rubecula*

Sent fynd: 1 ex födosök Sannan, Ockesjön 9.11 (Dan Fritzon).

Svartvit flugsnappare *Ficedula hypoleuca*

Tidigt fynd: 1 hane bobsök? Kaxås 24.4 (Elna Jonsson).

Sent fynd: 1 ex ringmärktes Ottsjö, Undersåker 8.9 (Ingela Källén, Johan Råghall).

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros* NT

1 ex födosök Börtnan, Åsarne 28.4 (Kent Moén, Eva Moén). 1 ex Ullådalen, Åre 5.8 (Per Pettersson).

Buskskvätta *Saxicola rubetra* NT

Tidigt fynd: 1 hane rast Verksmon, Torvalla, Östersund 30.4 (Hans Nilsson).

Fenologirekord och således även första aprilfyndet.

Forsärla *Motacilla cinerea*

Tidigt fynd: 1 hane rast Våge, Hallen 30.3 (Kim Woxlägd).

Forsärla sågs på drygt 30 tänkbara häckningslokaler under sommaren, väl spridda över rapportområdet. På 8–10 av dessa konstaterades häckning. Det är i nivå med förra året. Den enda delen av området där statusen är något oklar är i nordöst; i främst östra delen av Strömsunds kn saknas fynd detta år.

Sädesärla *Motacilla alba*

Tidigt fynd: 1 ex födosök Våge, Hallen 30.3 (Kim Woxlägd).

Skärpiplärka *Anthus petrosus*

1 ex rast Sällsjöbron, Indalsälven, Mörsil 16.4 (Trond Sørhuus, Kim Woxlägd).

Fynd nummer 13 i Jämtland och det andra för lokalen.

Bofink *Fringilla coelebs*

Vinterfynd: 1 hane stationär Våge, Hallen 1.1 (Kim Woxlägd). noterad födosök Norrsjön by, Frostviken 29–31.1 (Bodil Carlsson). 1 hane födosök Hammerdal 5.12 (Maria Ragnarsson).

Bergfink *Fringilla montifringilla*

Vinterfynd: 1 ex födosök Gräftåvallen, Oviken 29.12 (Sven-Erik Söderlund, Dagmar Söderlund).

Stenknäck *Coccothraustes coccothraustes*

Det verkar som om stenknäcken fortsätter sin framryckning i Jämtland. Ca 25 fynd i år och sedd på ca 13 lokaler under häckningstid, vilket är i paritet med i fjol men flera nya lokaler rapporterades. Ett vinterfynd noterades, då 1 ex sågs i Marieby 13 januari. Häckning kunde konstateras i Handöl (återigen) samt i Undersåker, men de många vår- och sommarfynden tyder på fler häckningar. Mellan 10–21 april sågs stenknäck på fyra olika platser: Huså, Ottsjö, Gräftåvallen och Alsens Ede. Därefter dröjde nästa observation till slutet av maj. Den 28 sågs 2 ex i Gäddede och den 31 hördes 2 ex i Västbyn, Frösön. Efter totalt fyra fynd i juni toppade juli med elva fynd. I Huså sågs 2 ex i stort sett dagligen vid en matning 4 juli–3 augusti. En ungfågel hittades död i Undersåker den 7 augusti. Årets sista observationer gjordes dels under JORF:s artrally den 23 november (i Mörsil) och dels i mellandagarna, den 27 december, vid Åre golfbana i Sta.

Tallbit *Pinicola enucleator*

Fynd under häckningstid: 4 ex förbifl Kallmyren, Undersåker 17.6 (Maud Tyboni). 1 ex förbifl Äspnäs, Ström 26.7 (Patrik Sandgren).

Stort antal: 60 ex födosök Fröåvägen 9.2 (Halvor Sørhuus).

Två fynd under häckningstid, men inget som direkt tyder på häckning. Rikligt med observationer under senhösten och vintern, men inte några särskilt stora antal.

Rosenfink *Carpodacus erythrinus* VU

25–30 sjungande rosenfinkar rapporterades från 20 maj och framåt. Det var betydligt färre än 2018 men fler än de två föregående åren. Spridningen var hyfsad, även om det verkar finnas en större täthet i Frösöns odlingslandskap med mycket lövskogsinslag. Tilläggas bör även att skådaraktiviteten är högre här än på många andra håll.

Vinterhämpling *Linaria flavirostris* VU

8 fynd av totalt 59 ex under våren, 6 april–4 maj – ett sparsamt uppträdande säkert till följd av det vackra aprilvädret som fick många fåglar att bara dra förbi på sin väg mot sina häckningsområden.

Hämpling *Linaria cannabina*

2 ex Målsta, Frösö 8.5 (Sixten Lindblom). 2 i par i lämpl biotop Skärpbacken, Frösön 28.5 (Hans Grundahl). 1 hane Skärpbacken, Frösön 16.6 (Gunnar Kvarnlöf). 1 hane lämpl biotop Frösö flygplats 17.6 (Christer Pålsson). 3 ex Blåsjöättern, Stora Blåsjön/Plaavere, Frostviken 8.7 (Mats Karlström, Måret Karlström). 1 ex förbifl Frösövallen, Frösön 9.7 (Johan Råghall, Ingela Källén). 1 ex lockl Frösö park 12.8 (Lars-Olof Grund). 3 ex födosök Frösö Park, Frösön 18.8 (Andreas Eriksson). 1 hane rast Rannåsen, Kyrkås 26.9 (Kjell Nilsson).

Den lilla populationen runt flygplatsen på Frösön verkar bestå. Någon spridning kan inte påvisas ännu, även om ett sommarfynd i Frostviken sticker ut rejält i fyndbilden.

Snösiska *Acanthis flammea exilipes*

2 ex födosök Gräftåvallen, Oviken 1.1 (Sven-Erik Söderlund, Dagmar Söderlund). 1 ex födosök Våge, Hallen 20.1 (Kim Woxlägd). 1 2K+ hane födosök Genvalla, Frösö 27.1 (Sixten Lindblom). 2 ex Äspnäs, Ström 1.11 (Patrik Sandgren).

Bändelkorsnäbb *Loxia bifasciata*

Rekordartat uppträdande med över 75 observationer, varav merparten i juli–augusti (58 observationer). Några häckningar har inte konstaterats även om både sångbeteende och flygga ungfåglar noterats senare under sommaren. Under vintern/våren noterades enbart ett fynd 20 februari samt ett fynd 21 maj. Strax efter midsommar inleddes det därefter ovanligt rikliga uppträdandet med sju observationer innan juni månads slut. Antalsmässigt sågs sällan några större flockar utan de flesta rapporter talar om upp till 10 ex, men det ska här påpekas att det är notoriskt svårt att räkna korsnäbbar när flockarna drar omkring i skogen. Totalt noterades minst 220 ex.

Steglits *Carduelis carduelis*

Häckning: 4 ex (2 ad+2 pull) föda åt ungar Jämtli, Östersund 12.7 (Maud Tyboni).

Häckning noterades i samma område som i fjol. Utöver den sågs steglits på en handfull lokaler under häckningstid. Totalt sett fortsatte antalet observationer att öka något och spridningen är god, både geografiskt och tidsmässigt över året. Dock saknas i stort sett observationer längst i norr och längst i väster.

Grönsiska *Spinus spinus*

Sena fynd: 20 ex födosök Östersund 3.12 (Sune Gustafsson). 7 ex födosök Centrum, Östersund 5.12 (Johan Råghall). 25 ex födosök Duved 12.12 (Liam Sebestyén, Ulla Sebestyén). 3 ex förbifl Öd, Marieby 25.12 (Kristofer Holmsten, Sara Andersson). 3 ex födosök Myrviken 25.12 (Marielle Wikholm).

Videsparv *Emberiza rustica* VU

1 ad hane rast Tysjöarnas NR 4.5 (Sven-Erik Söderlund, Christer Pålsson, Ulla Henriksson m.fl.). 1 hane Undersåker 9.5 (Dan Fritzon). 1 ex lämpl biotop och 1 ex sp/sj, båda Gällerån, Sjörfon, Kyrkås 21.5 (Johan Råghall). 1 hane sp/sj Öjsjömyrarnas NR 27.5 (Johan Råghall). 1 ad hane 29.6 (Torbjörn Ebenhard), 1 ex uppr/varn 6.7 (Arvid Enemar), 1 ad hane uppr/varn 12.7 (Per Rasmussen) och 1 ex uppr/varn 12.7 (Stefan Kasselstrand, Simeon Gudjonsson, Jan Ekberg), samtliga Tysjöarnas NR. 1 ex Bredkälén, Ström 28.7 (Mathias Näslund). 2 ex lämpl biotop Storbäcken 11.8 (Isak Vahlström, Linda Johannesson, Tore Dahlberg m.fl.).

Häckning verkar ha skett vid Tysjöarna. Det finns ingen rapport om det från tidigare år, men det finns absolut lämplig biotop för arten där, så det är inte oväntat. Förutom ovanstående fynd rapporterar Projekt Videsparv 19 besatta revir på de 37 lokalerna i tre olika delområden i centrala Jämtland. Det är det bästa året hittills under de fyra åren som just dessa lokaler återbesökts, och starkt kontrasterande mot 2018 då endast sju revir var besatta. Vilka orsaker som ligger bakom detta är svårt att spekulera i, men det verkar uppenbarligen som om arten inom detta område kan variera en del i antal mellan olika år. Kan fjolårets varma sommar ha varit extra gynnsam för häckningsframgången, vilket spillt över på 2019?

Lappsparrv *Calcarius lapponicus* VU

Troliga/säkra häckningar: 1 hane permanent revir Stor-Ulvåfjället/St. Vierejällantjähke, Storulvåfjällen 8-9.7 (Peter Larsson). 1 ex föda åt ungar Hamptjärnen, Stekenjokk 9.7 (Hans Grundahl). 1 ex uppr/varn Raavre, Stekenjokk 21.7 (Torbjörn Johansson).

En dryg handfull fynd rapporterades under vårsträcket i första halvan av maj. Av höststräcket märktes som vanligt föga. Fynd under häckningstid rapporterades endast från de mer välbesökta fjällområdena vid Stekenjokk samt kring "Jämtlandstriangeln". Enda undantaget var en ströobservation i Glen i början av augusti.

Snösparrv *Plectrophenax nivalis*

Häckning: 2 i par föda åt ungar Anjeskutan/Stoere Tjohkele, Skäckerfjällens NR 20.7 (Stefan Rystedt). 1 1K Gåsen, Vålådalens NR 9.7 (Mathias Theander). Därutöver noterad under häckningstid på 15-20 tänkbara häckningslokaler.

Högt antal: 100 ex födosök Bleckåsen, Alsen 31.3 (Gunnar Kvarnlöf).